

Tadeusz Reroń

"Przemoc i terror : książka dedykowana Księdzu Profesorowi Stanisławowi Olejnikowi w 80. rocznicę urodzin i 50. rocznicę pracy naukowej", P. Góralczyk, J.A. Sobkowiak, Warszawa 2001 : [recenzja]

Wrocławski Przegląd Teologiczny 9/2, 221-222

2001

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

się także urzędowa rehabilitacja Sailera za posądzenia o odstępstwo od doktryny Kościoła. Publikacja zawiera bowiem list Jana Pawła II pt. *Die Rechtgläubigkeit dieses Mannes nachahmen*, napisany 19 IV 1982 r. z okazji 150-lecia śmierci Sailera, a skierowany do Biskupa Regensburga R. Grabera. Redaktor pracy K. Baumgartner celowo umieścił także kazanie kard. J. Ratzingera, Prefekta Rzymskiej Kongregacji Nauki Wiary, wygłoszone w 1982 r. w Landshut.

Niniejsza pozycja książkowa stanowi cenną wartość historyczną dla poznania dziejów nie tylko biskupstwa w Regensburgu, ale także dziejów teologii moralnej w XIX wieku.

ks. Tadeusz Reroń

P. Góralczyk, J.A. Sobkowiak (red.) *Przemoc i terror. Książka dedykowana Księdzu Profesorowi Stanisławowi Olejnikowi w 80. rocznicę urodzin i 50. rocznicę pracy naukowej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego, Warszawa 2001, ss. 292

Nazwisko ks. profesora Stanisława Olejnika jest dobrze znane w kręgach polskich teologów moralistów. Ks. Olejnik jest bowiem dziś światowej sławy teologiem moralistą, wychowawcą i mistrzem całego pokolenia polskich nauczycieli teologii moralnej. Powszechnie znany jest jego podręcznik teologii moralnej dostosowany do wymogów Soboru Watykańskiego II pt. *W odpowiedzi na dar i powołanie Boże* (w kolejnym wydaniu: *Dar. Wezwanie. Odpowiedź*), ale także liczne publikacje książkowe i artykuły naukowe poświęcone współczesnym zagadnieniom etycznym. Pracował od lat na Wydziale Teologii Akademii Teologii Katolickiej, a obecnie na Uniwersytecie im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Warszawie.

Z okazji Jubileuszu 50-lecia pracy naukowej oraz 80-lecia urodzin jego przyjaciele i wdzięczni uczniowie zorganizowali sympozjum naukowe i wydali *Księgę Pamiątkową*. Sympozjum poświęcone było sprawom przemocy i terroru w dzisiejszym świecie. Tym samym usprawiedliwiony jest tytuł książki *Przemoc i terror*.

Księgę rozpoczynają listy gratulacyjne. Są to słowa uznania dla pracy i postawy Jubilata od Nuncjusza Apostolskiego ks. abp. J. Kowalczyka, ks. Prymasa kard. J. Glempa, Przewodniczącego Rady Naukowej Episkopatu bp. J. Szlagi, abp. H. Muszyńskiego, abp. S. Nowaka, i bp. B. Dembowski.

Następną część *Księgi* stanowią referaty wygłoszone podczas sympozjum. Rozpoczyna je ks. prof. Paweł Góralczyk SAC, który pisze z wielkim uznaniem o osobie znanego moralisty (*Dostojny Jubilat – Ksiądz Profesor Stanisław Olejnik*). Wymienia w nim ważniejsze daty z życiorysu Jubilata, rysy jego osobowości naukowej, omawia działalność naukowo-dydaktyczną i inne środki oddziaływania: praca badawcza, nauczanie, kongresy i sympozja.

Kolejne artykuły poświęcone są istocie przemocy, terroryzmu i innym współczesnym postaciom agresji. W. Chrostowski pochyla się nad zagadnieniem przemocy i gwałtu w Piśmie Świętym. Na wzmiankę zasługują też artykuły: znanego teologa moralisty W. Bo-

łoza, ukazujący teologiczno-etyczne implikacje agresji oraz K. Majacza, przedstawiającego problematykę przemocy w środkach społecznej komunikacji.

J. Zabielski w artykule pt. *Przemoc współczesnego świata a chrześcijańska cnota męstwa* omawia różne formy przemocy oraz podkreśla potrzebę przeciwstawienia się wszelkim jej aktom, do czego zobowiązuje chrześcijan cnota męstwa. Nie wystarczy jednak potępienie przemocy i terroryzmu. Trzeba także szukać przyczyn tych zjawisk, by móc następnie im skutecznie zapobiegać. Próbę odpowiedzi na to istotne pytanie dotyczące przyczyn podejmuje S. Skobel w artykule pt. *Przemoc jako odpowiedź na niesprawiedliwość*. Należy wskazać również na interesujący artykuł P. Góralczyka pt. *Przemoc sama w sobie jest irracjonalna i absurdalna*.

Prezentowana *Księga Pamiątkowa* przybliży nie tylko naukowe dokonania Księdza Jubilata, ale naświetla także ważne i aktualne zagadnienia współczesnej teologii moralnej. Zasluguje więc na uważną lekturę tych, którzy zastanawiają się nad oceną moralną tych znaków czasu, jakimi są przemoc i terror. Warto zaznaczyć, że wśród autorów *Księgi* jest wielu wybitnych specjalistów z zakresu teologii moralnej ze wszystkich środowisk naukowych Polski.

ks. Tadeusz Reroń

M. Machinek MSF (red.), *Ósmy dzień stworzenia. Etyka wobec możliwości inżynierii genetycznej*, Wydawnictwo Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Olsztyn 2001, ss. 282

Postęp, jaki w ostatnich latach dokonał się w dziedzinach wiedzy badających podstawy życia, jest oszałamiający i wydaje się nie tylko dorównywać, ale nawet przerastać osiągnięcia informatyki. Pojęcia takie jak inżynieria genetyczna czy genetyka zapewne zaskakują na miano najważniejszych i najczęściej używanych pojęć dwudziestego wieku. Dwa wydarzenia podane do wiadomości opinii publicznej w r. 2000, mianowicie zamknięcie ważnego etapu prac nad poznaniem ludzkiego genomu oraz decyzja parlamentu brytyjskiego o dopuszczeniu tzw. klonowania terapeutycznego ludzkich embrionów, potwierdzają nie tylko ogromną dynamikę tych badań, ale też z całą wyrazistością sygnalizują związane z nimi problemy natury etycznej.

Właśnie nad aspektami moralnymi współczesnych badań genetycznych zastanawiali się biologowie, genetycy, filozofowie i teologowie moraliści w czasie I Dni Interdyscyplinarnych Wydziału Teologii Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie (06-08 XI 2000). Praca niniejsza jest efektem przedstawionych tam referatów i dyskusji. Rozpoczęła ją ważny artykuł R. Zielińskiego, który podjął się wyjaśnienia podstawowych pojęć i możliwości współczesnej genetyki. Następnie trzy artykuły zaslugują na szczególną uwagę, a mianowicie K.M. Polok na temat wykorzystania genetyki i inżynierii genetycznej w hodowli roślin i W. Bednarskiego w produkcji żywności oraz S. Kamińskiego odnośnie do możliwości klonowania zwierząt.

Najwięcej niepokoju jednak budzi zastosowane inżynierii genetycznej wobec człowieka. Istnieje wprawdzie niekwestionowany konsens, iż badania naukowe powinny respektować fundamentalne zasady etyczne, jednak w przypadku procedur związanych z in-